

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

6 april 2009

ONTWERP VAN DECREET

betreffende toegangsverbod tot voertuigen van de VVM

VERSLAG

**namens de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie
uitgebracht door mevrouw Annick De Ridder**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Marc van den Abeelen.

Vaste leden:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heren Johan Deckmyn, Pieter Huybrechts, Jan Penris, mevrouw Marleen Van den Eynde;

de heer Jos De Meyer, mevrouw Cindy Franssen, de heren Frans Peeters, Johan Sauwens;

de dames Annick De Ridder, Fientje Moerman, de heer Marc van den Abeelen;

de heren Philippe De Coene, Bart Martens, Joris Vandenbroucke.

Plaatsvervangers:

de heer Frank Creyelman, mevrouw Katleen Martens, de heren Wim Van Dijck, Christian Verougstraete, Frans Wymeersch;

de heren Ludwig Caluwé, Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Dirk de Kort;

de heren Patrick Lachaert, Hugo Philtjens, Jul Van Aperen; mevrouw Els Robeyns, de heren Jan Roegiers, Robert Voorhamme.

Toegevoegde leden:

de heer Eloi Glorieux;

de heer Jan Peumans.

Zie:

2178 (2008-2009)

– Nr. 1: Ontwerp van decreet

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie besprak op 31 maart 2009 het ontwerp van decreet betreffende het toegangsverbod tot voertuigen van de VVM (*Parl. St.* VI. Parl. 2008-09, nr. 2178/1).

1. Toelichting door mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen

Minister *Kathleen Van Brempt* heeft lang gezocht naar een goede manier om het zogenaamde bus- en tramverbod decretaal te omschrijven. Het ontwerp van decreet past in het Veiligheidsplan van De Lijn, en gaat verder op de administratieve boetes. Het ontwerp biedt de mogelijkheid om voor bepaalde overtredingen van de reizigersverplichtingen een bus-, een tram- of een premetroverbod op te leggen. De Vlaamse Regering zal daarvoor een of meerdere Vlaamse sanctieambtenaren aanstellen. Het toegangsverbod kan worden opgelegd als beveiligingsmaatregel of administratieve sanctie.

Een toegangsverbod kan onmiddellijk bij een overtreding worden opgelegd door de daartoe aangestelde officier van de gerechtelijke of bestuurlijke politie, door het controlepersoneel van De Lijn of door de sanctieambtenaar. De sanctie kan op verzoek van De Lijn ook verlengd worden tot hoogstens drie maanden. Het toegangsverbod is in dit geval geen straf maar een beveiligingsmaatregel in afwachting van een eventuele administratieve of gerechtelijke sanctie. Als er geen gerechtelijk gevolg wordt gegeven aan het wangedrag, kan de Vlaamse overheid op verzoek van De Lijn een administratieve sanctie opleggen aan de overtreder. De Vlaamse sanctieambtenaar kan een administratief busverbod van drie maanden tot drie jaar uitspreken en een administratieve geldboete van 75 tot 500 euro opleggen. Wie het busverbod overtreedt, riskeert een geldboete van 500 euro en een nieuw busverbod. Bij herhaling wordt de geldboete verdubbeld.

De Vlaamse Regering zal die categorieën van personen aanduiden die instaan voor de controle op de naleving van het busverbod. De Lijn zal de nodige afspraken maken met de lokale politie. Bij De Lijn worden zeker het veiligheidspersoneel van De Lijn en de Lijnspotters met het statuut van gemeenschapswacht, bevoegd. Het is niet de bedoeling dat de chauffeurs zelf het busverbod zullen controleren.

De voorbije maanden leidde De Lijn 250 mensen op tot bewakings- en veiligheidsagent via een intensieve cursus van 168 uren. De controleurs dragen een grijs uniform met het logo van De Lijn en van vei-

ligheidsagent. Om snel te kunnen optreden, krijgen ze ook 32 motorfietsen. Omdat ze erkend zijn als veiligheidsagent, mogen zij een persoon vatten na een misdrijf, mogen ze de persoon een half uur vasthouden tot de politie komt en mogen ze een veiligheidscontrole uitvoeren. Ook de personen die instaan voor het uitreiken van de abonnementen zullen moeten kunnen nagaan of die persoon op dat moment niet al een busverbod heeft.

Bij de uitvoering van de nieuwe regeling zullen afspraken gemaakt worden met de actoren die toegang hebben tot bepaalde informatie. Het ontwerp van decreet bepaalt dat de Vlaamse Regering daarvoor de krijtlijnen zal uitzetten en dat de Privacycommissie daarbij nauw betrokken zal worden.

2. Algemene bespreking

Mevrouw *Fientje Moerman* vindt dit de juiste werkwijze. Het ontwerp beschrijft heel duidelijk welke categorieën de sanctie kunnen opleggen en welke categorieën de maatregel kunnen controleren. Als dat niet zo was, zou dat problemen kunnen opleveren bij de afbakening van verantwoordelijkheden.

De heer *Pieter Huybrechts* is voorstander van de maatregel. Hoe zit het met de praktische haalbaarheid van het toegangsverbod? Zijn er voldoende controleurs om de naleving ervan te controleren?

De heer *Jan Peumans* vraagt hoe de controleurs de persoon met een toegangsverbod zullen herkennen. Hoe verloopt de huidige samenwerking met de lokale politie? Is de nieuwe regeling een bijkomende belasting voor de lokale politie?

Minister *Kathleen Van Brempt* begrijpt dat de controle een moeilijk punt is. Het ontwerp van decreet probeert dat zo goed mogelijk in praktijk om te zetten. Er is een duidelijk onderscheid tussen diegenen die het opleggen en diegenen die het controleren. Een toegangsverbod blijft natuurlijk moeilijk te controleren, dat geldt trouwens ook voor een rijverbod.

Het aantal controleurs stijgt voortdurend, er gebeuren geregeld controles op bus en tram. Het hoofd van de veiligheidsdienst Antwerpen zegt dat de buschauffeurs en de controleurs stilaan de groep amokmakers beginnen te kennen. De Lijn en de controlediensten zullen een systeem ontwikkelen om de controle te verfijnen. Een busverbod zal trouwens niet vaak opgelegd worden. Ook al is controle moeilijk, het mag geen reden zijn om het niet in te voeren.

De heer *Jan Peumans* wijst erop dat bij rijverbod de chauffeur zijn rijbewijs moet inleveren. Als een toegangsverbod uitzonderlijk is, moet er dan een de-

creet voor gemaakt worden? Personen met een toegangsverbod proberen daarom niet alleen in hun eigen stad het verbod te omzeilen. Hoe kan een controleur zien dat een inwoner van Antwerpen die de kusttram neemt, een toegangsverbod heeft gekregen? Het stoort het lid dat de minister de handhaving niet hard kan maken.

De heer *Pieter Huybrechts* vindt het ontwerp vergelijkbaar met het decreet op de ruimtelijke ordening: het is zeker nog niet af, het is voor verbetering vatbaar, maar het is een stap in de goede richting. Vlaams Belang zal het ontwerp van decreet daarom goedkeuren.

Minister *Kathleen Van Brempt* herhaalt dat het feit dat de controle niet volledig waterdicht is, niet betekent dat het toegangsverbod er niet moet komen. Bij het rijverbod moeten chauffeurs gecontroleerd worden. Dat is vergelijkbaar met wat De Lijn doet. Gebruikers van het openbaar vervoer, vooral in de grote steden, worden zelfs veel frequenter gecontroleerd dan automobilisten. Het klopt wel dat bij rijverbod het rijbewijs wordt afgenomen terwijl iemand met een toegangsverbod altijd een ticketje kan kopen. Toch is de minister ervan overtuigd dat de maatregel een belangrijke maatschappelijke boodschap brengt en wel degelijk hard kan worden gemaakt met controle.

De heer *Jan Peumans* vraagt hoe de minister de opmerkingen van de Raad van State en de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA) in het ontwerp verwerkt heeft. Het lid hoopt dat de regering volgende regeerperiode verplicht zal zijn bij elk ontwerp van decreet een overzichtstabel te voegen waarin haar reactie op elk advies duidelijk vermeld staat.

Minister *Kathleen Van Brempt* engageert zich om de 21 aanpassingen die het gevolg zijn van het advies van de Raad van State bij het verslag te voegen als bijlage (zie p. 7).

3. Artikelsgewijze bespreking, reflectietermijn en stemmingen

Er worden geen opmerkingen geformuleerd bij de artikelen van het ontwerp.

De commissie beslist bij tweederde meerderheid van de aanwezige leden, dat er geen reflectietijd en reflectienota's zullen zijn (conform artikel 56, 3, van het Reglement van het Vlaams Parlement).

Het ontwerp van decreet betreffende het toegangsverbod tot voertuigen van de VVM (*Parl. St. VI. Parl. 2008-09, nr. 2178/1*) wordt unaniem met 13 stemmen aangenomen.

De verslaggever,

Annick
DE RIDDER

De voorzitter,

Marc
VAN DEN ABEELEN

BIJLAGE

Ontwerp van decreet betreffende toegangsverbod tot voertuigen van de VVM

Advies Raad van State

Het ontwerp van decreet werd als volgt aangepast aan het advies van de Raad van State:

1. De Vlaamse regering zal aanwijzen welke officieren van gerechtelijke of bestuurlijke politie bevoegd zijn een feit vast te stellen dat voor een toegangsverbod in aanmerking komt.
2. In de memorie van toelichting wordt verantwoord waarom een busverbod bij wijze van administratieve sanctie ook aan minderjarigen kan worden opgelegd.
3. De begrippen "het gerecht en de politiediensten" worden vervangen door "de politiediensten". In de memorie van toelichting wordt gepreciseerd wat onder politiediensten wordt verstaan.
4. De verwijzing naar artikel 458 Sw. wordt geherformuleerd.
5. Het begrip "de verplichtingen van het publiek en de reizigers" wordt gepreciseerd.
6. De indeling werd aangepast zodat ook in de structuur van de tekst duidelijk tot uiting komt dat herwerkt artikel 4 (oorspronkelijk artikel 6) van toepassing is zowel op het toegangsverbod bij wijze van beveiligingsmaatregel als bij wijze van administratieve sanctie.
6. Er wordt een bepaling ingevoegd betreffende de aanrekening op de duur van het toegangsverbod uitgesproken als administratieve sanctie, van de duur van een nog lopend of reeds afgelopen toegangsverbod dat voor dezelfde feiten bij wijze van veiligheidsmaatregel is opgelegd.
7. Er wordt een jurisdictioneel beroep tegen het toegangsverbod en de eventuele geldboete als administratieve sanctie voorzien. Voor de minderjarige wordt de mogelijkheid voorzien om beroep aan te tekenen bij de jeugdrechtbank. Voor de meerderjarige geldt dat beroep kan worden aangetekend bij de politierechtbank.
8. De mogelijkheid om voor dezelfde feiten zowel door de VVM een administratieve geldboete te krijgen (op grond van het tarieven- en exploitatiebesluit) als door de Vlaamse sanctieambtenaar een toegangsverbod te krijgen (op grond van het hier voorliggende decreet) wordt uitgesloten. Slechts één instantie kan zich uitspreken. Wanneer de zaak voor de sanctieambtenaar aanhangig wordt gemaakt spreekt deze zich uit zowel over een eventuele administratieve geldboete als over een toegangsverbod. De VVM kan in dat geval zelf geen administratieve geldboete meer opleggen.
9. De mogelijkheid om voor dezelfde feiten zowel een administratieve sanctie als een gerechtelijke sanctie op te lopen wordt uitgesloten. Er wordt rekening gehouden met een eventueel lopend opsporingsonderzoek.
10. De bepalingen inzake het overmaken van inlichtingen en identificatiegegevens wordt duidelijk en nauwkeuriger omschreven in het decreet en de memorie.
11. Er wordt een bepaling ingevoegd betreffende de lopende abonnementen.
12. In de memorie wordt het onderscheid tussen het bevel het voertuig te verlaten, en het ontzeggen van de toegang tot het voertuig verduidelijkt.
13. Het ontwerp wordt aangevuld met een bepaling waarin de verjaring wordt geregeld van de mogelijkheid tot het opleggen van het toegangsverbod als administratieve sanctie.
14. De formele motiveringsplicht – die een algemene regel is – wordt niet uitdrukkelijk in het decreet zelf opgenomen.
15. De verwijzing naar de onderzoeksrechter in geval de overtreder minderjarig is, wordt geschrapt.
16. In het begrip "ouderlijk gezag" wordt het woord "ouderlijk" geschrapt.
17. Er wordt een specifiek voorafgaand hoorrecht voorzien ook in geval van het door de Vlaamse ambtenaar op te leggen toegangsverbod bij wijze van veiligheidsmaatregel bedoeld in herwerkt artikel 6 (oorspronkelijk artikel 5).
18. De feiten die aanleiding kunnen geven tot toegangsverbod worden specifiek omschreven. De algemene begrippen "openbare orde", "verstoring van de rust van de aanwezigen" en "intimiderende (...) uitlatingen of handelingen" worden geschrapt.
19. Het begrip "herhaaldelijk" wordt preciezer omschreven.
20. Het begrip "ouder dan veertien jaar" wordt vervangen door "minstens veertien jaar".
21. Het begrip "gezondheidsindexcijfer" wordt gepreciseerd.

Advies MORA

In antwoord op het advies van de MORA:

1. De maximale termijn van 5 jaar toegangsverbod in het voorontwerp van decreet wordt herleid tot maximaal 3 jaar.
2. De bevoegdheden omtrent dwang zijn reeds in ander regelgeving opgenomen. De politie kan dwang uitoefenen conform art. 37 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt. De bevoegdheden van de controleurs van de VVM die erkend zijn als veiligheidsagent worden geregeld in artikel 13.10 tot en met 13.14 van de wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en de bijzondere veiligheid.